

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Sociologie și Asistență Socială
1.3 Departamentul	Sociologie
1.4 Domeniul de studii	Sociologie
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	CERCETARE SOCIOLOGICĂ AVANSATĂ Antropologie aplicată

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	AMR 2030 GRUPURI MARGINALE ȘI EXCLUDERE SOCIALĂ: ROMII ÎN EUROPA CENTRALĂ ȘI DE EST						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. GABRIEL TROC						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. dr. GABRIEL TROC						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E (Examen)	2.7 Regimul disciplinei	Obligatoriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	3.2 Din care: curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	3.5 Din care: curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					60
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					42
Tutoriat					4
Examinări					2
Alte activități:					0
3.7 Total ore studiu individual		158			
3.8 Total ore pe semestru (nr.credite x 25h)		200			
3.9 Numărul de credite		8			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Sala de curs, proiector, pc, tablă
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Sala de curs, proiector, pc, tablă

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea teoriilor și metodelor de bază ale domeniului Sociologie și utilizarea adecvată a acestor cunoștințe în cercetarea științifică • Capacitatea de a valorifica cunoștințele și metodele învățate în diverse contexte și activități sociale • Comunicarea scrisă și orală în scop profesional într-o limbă de circulație internațională și deprinderea de a lucra eficient în contexte culturale diferite • Capacitatea de a utiliza calculatorul și noile tehnologii în activitățile profesionale specifice domeniului precum și pentru activități de comunicare profesională
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea cunoștințelor și metodelor învățate în contexte și activități sociale diverse; • Comunicarea scrisă și orală în scop profesional într-o limbă de circulație internațională și deprinderea de a lucra eficient în contexte culturale diferite; • Utilizarea competență a calculatorului și a noilor tehnologii în activitățile profesionale specifice domeniului precum și pentru activități de comunicare profesională; • Munca eficientă în echipe transdisciplinare pe diverse paliere ierarhice la nivel intra- și interorganizațional.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul urmărește să îi familiarizeze pe studenți cu informațiile istorice de bază cu privire la grupurile de romi din Europa Centrală și de Est, precum și cu situația lor contemporană din această regiune;
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să prezinte principalele teorii produse în câmpul studiilor despre romi; • Să clarifice situația particulară a romilor în raport cu alte grupuri etnice sau sociale din Europa și să evidențieze mecanismele sociale, culturale și economice care produc discriminarea constantă la care sunt supuși romii în Europa; • Să îi facă pe studenți conștienți de necesitatea unei atitudini empatice față de romi în interpretarea diferitelor cunoștințe/informații "de la sine înțelese", promovate atât în cercetările științifice, cât și în discursurile publice și în mass-media; • Să îi facă pe studenți conștienți atât în legătură cu dificultățile cât și cu responsabilitățile implicate în cercetarea/reprezentarea textualizată a unui grup etnic defavorizat istoric; • Să creeze abilitățile pentru analiza diferitelor discursuri despre romi, proprii diferitelor școli de gândire, precum și pentru a surprinde implicațiile politice care rezultă din acestea.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Obser- -vații
1. Curs introductiv: Prezentare generală a romilor în Europa de Est: controversa asupra numărului, asupra clasificării și a unității lor ca grup etnic. Synopsis al istoriei discriminării romilor în această parte a Europei și al eforturilor prezente pentru o mobilizare etno-politică a elitei acestora. Romii văzuți de majoritari ca figură a "Celuilalt" în cadrul societății "noastre".	Prelegere	
2. Problema originii romilor: Romii văzuți ca "egipteni"; teza originii indiene; modelul diasporei; teza indigenistă. Cazul rudarilor/băieșilor/vătrașilor interpretat prin teza indigenistă a lui Judith Oakely.	Prelegere	
3. Reprezentări europene ale țiganilor: între ipostaza "sălbăticiului" și cea a exotismului romantizat. Locul ocupat de către romi în construcția și exploatarea "primitivului". Diferite forme de "primitivism": de la canibalii Americii și expunerea colonială a oamenilor "exotici", la diferite forme de exploatare a primitivismului în arta modernistă.	Prelegere	
4. Situația romilor în Balcani înainte de secolul XX: Teorii ale migrației romilor. Problema scalviei romilor în Moldova și Țara Românească: cauzele ei economice și politice.	Prelegere	
5. Grupuri de romi "tradiționali": Clasificări ale paradigmei gypsyloriste. Metagrupuri (Nordic, Carpatic, Balcanic) și metadialecte. Structura socială și instituțiile grupurilor tradiționale.	Prelegere	
6. Clasificări ale romilor înainte de cel de-al Doilea Război Mondial: Implicații ale clasificărilor "științifice" ale romilor pentru politica fascistă și nazistă. "Holocaustul uitat": deportarea romilor din România, Ungaria și spațiul ex-Yugoslav în timpul celui de-al doilea război mondial. Specificul acțiunilor fasciste împotriva romilor în raport cu alte persecuții anterioare.	Prelegere	
7. Romii în timpul socialismului: Strategii de integrare/asimilare a grupurilor de romi. Implicații asupra transformărilor stilului de viață, culturii, situației sociale și comportamentului economic. O atenție particulară va fi acordată cazurilor din România, Ungaria și Cehoslovacia.	Prelegere	
8. Teorii despre cultura romilor: 1. Tradiționalismul: perspectiva interioară orientată spre căutarea originilor, a autenticității și a trăsăturilor culturale. 2. "Cultura sărăciei": perspectiva outsiderului orientată spre explicarea marginalității și delicvenței. 3. Cultura reactivă: un construct antropologic emic-ethic. Forme culturale ale grupurilor tradiționale: <i>romani butji</i> (munca), <i>mehrim</i> (impuritatea rituală), <i>kris</i> (tribunalul), <i>mulo</i> (sufletele morților); <i>čoxano</i> (spiritele malefice).	Prelegere	
9. Diferența de gen în cazul grupurilor de romi "tradiționali": Norme, practici și tabuuri care susțin diferența de gen în cadrul grupurilor de romi. Rolul structural al diferenței de gen în reproducerea distincției social-culturale dintre romi și "gadjo" (ne-romi).	Prelegere	
10. Studiu de caz I: Relația dintre construcția etnicității și statutul social și economic a două comunități de romi din Transilvania 1. Comunitatea de cărămidari din cartierul "Brazilia", din localitatea Nușfalău/Sălaj	Studiu de caz	
11. Studiu de caz II: Relația dintre construcția etnicității și statutul social și economic a două comunități de romi din Transilvania 2. Comunitatea de gabori din Sîntana de Mureș	Studiu de caz	

12. Analiză studii de caz: Analiza comparativă a studiilor de caz prezentate la cursurile 10 și 11	Studiu de caz	
13. Discursul etnic al elitei romilor: Contextul istoric și social al emergenței unor elite ale romilor. Partide politice, grupuri tradiționale cvasi-politice, organizații nonguvernamentale. Politici cu privire la romi după 1990: între discriminarea pozitivă și integrarea prin asimilare.	Prelegere	
14. Probleme asociate cu reprezentarea unui grup marginal: Critica antropologică a reprezentării Celuilalt. Dificultăți, riscuri și limite în reprezentarea grupurilor marginale în cadrul științelor sociale. În ce mod poate antropologia critică sprijini activismul civic al elitei romilor?	Prelegere	
8.2 Seminar		
<p>1. Problema evaluării populației de romi: Se vor discuta textele:</p> <p>a. Michael Stewart – The Time of the Gypsies/ Introduction: The Lowest of the Low, Westview, London, 1997, pp. 1-13</p> <p>b. Leo Lucassen, Wim Willems, Annemarie Cottaar – Gypsies and Other Itinerant Groups/ Introduction; The History of the Gypsy Studies, St. Martin’s Press, New York, 1988, pp. 1-35</p> <p>c. Gheorghe Nicolae – Roma Gypsy Ethnicity in Eastern Europe, Social Research, # 4/1991, pp. 829-844</p> <p>Se proiectează fragmente din filmul Gadjo Dilo de Tony Gatliff.</p>	Analiză de text și dialog tematizat. Proiecție de film documentar urmată de analiză de discurs	
<p>2. Teza originii indiene : argumente istorice și lingvistice: Se vor prezenta și discuta textele:</p> <p>a. Angus Fraser – Țigani/ Origini; Primele migrații, Humanitas, București, 1998, pp. 17-49</p> <p>b. Judith Okely – The Traveller Gypsies/ Historical Categories and Representations, Cambridge University Press, Cambridge, 1983, pp. 1-27</p>	Analiză de text și dialog tematizat	
<p>3. Reprezentarea romilor în studiile și enciclopediile anterioare secolului XX: Se vor prezenta și discuta textele:</p> <p>a. Leo Lucassen, Wim Willems, Annemarie Cottaar – Gypsies and Other Itinerant Groups/ The Church of Knowledge: Representations of Gypsies in Encyclopaedias, Martin’s Press, New York, 1988, pp. 35-52</p> <p>b. Alcida Rita Ramos - A Concise Dictionary of Received Prejudice/ Nomadism, Serie Antropologia, Brasilia, 1997, pp. 18-25</p> <p>c. Ian Hancock – Duty and Beauty, Possession and Thruth: “Lexical Impoverishment” as Controle, in Diana Thong (ed), Gypsies. An Interdisciplinary Reader, Garland Publishing Inc., New York, 1998, pp. 115-126</p>	Analiză de text și dialog tematizat	
<p>4. Situația romilor în Balcani înainte de secolul XX: Se vor prezenta și discuta textele:</p> <p>a. Angus Fraser – Țigani/ În Imperiul Bizantin și în Balcani, Humanitas, București, 1998, pp. 51-65</p>	Analiză de text și dialog tematizat	

<p>b. Zoltan Barany – The East European Gypsies/ The Gypsies in Imperial and Authoritarian States, Cambridge University Press, Cambridge, 2002, pp. 83-95</p> <p>c. Viorel Achim – Țiganiii în istoria României/ Țiganiii în Țările Rimâne în Evul Mediu. Robia, Editura Enciclopedică, București, 1998, pp.31-64</p>		
<p>5. Situația grupurilor tradiționale în țările Europei Centrale și de Est: Studenții vor fi împărțiți în grupuri pentru a prezenta situația specifică din următoarele țări/arii: Bulgaria, Cehia, Slovacia, Ungaria, România, Russia, spațiul ex-Yugoslav.</p>	Prezentare de grup	
<p>6. "Holocaustul uitat": Proiecție de film urmată de dezbateri: <i>The Forgotten Holocaust. The Persecution of Gypsies by the Nazis</i>, de George Case</p> <p>Bibliografie pentru dezbateri:</p> <p>a. Michael Burleigh, Wolfgang Wippermann – The Racial State: Germany, 1933-1945/ The Persecution of Sinti and Roma, and Other Ethnic Minorities, Cambridge University press, Cambridge, 1991, pp. 113-135</p> <p>b. Gilad Margalit – The Uniqueness of the Nazi persecution of the Gypsies, in Romani Studies, vol. 10, #2/2000</p> <p>c. Viorel Achim – Țiganiii în istoria României/ Politica față de țigani a regimului Antonescu, Editura Enciclopedică, București, 1998, pp. 133-152</p>	Dezbateri unui film documentar pe baza unei bibliografii	
<p>7. Politica privitoare la romi în timpul socialismului: între ideologie și ipocrizie - Se va prezenta și discuta textul:</p> <p>Zoltan Barany – The East European Gypsies/ The Roma Under State Socialism, Cambridge University press, Cambridge, 2002, pp. 112-153</p>	Analiză de text și dialog tematizat	
<p>8. Forme ale culturii romilor "tradiționali": Se vor prezenta și discuta textele:</p> <p>a. Judith Oakely – Cultural ingenuity and travelling autonomy: not copying, just choosing, în Th. Acton; Gary Mundy (ed.), Romay Culture and Gypsy Identity, University of Hertfordshire Press, Hertfordshire, 1997, pp. 188-203</p> <p>b. Michael Stewart – The Time of the Gypsies/ Marginality, Resistance and Ideology, Westview Press, London, 1997, pp. 232 – 246</p> <p>c. Lev Tcherenkov, Stephane Laederich – The Roma, vol.2, Schwabe Verlag Basel, 2004, Cap. Folktales</p>	Analiză de text și dialog tematizat	
<p>9. Rolul femeii în structura socială a grupurilor de romi "tradiționali": Se vor prezenta și discuta textele:</p> <p>a. Carol Miller _ American Roma and the Ideology of Defilement, in Diane Thong (ed), Gypsies. An Interdisciplinary Reader, Garland Publishing Inc, New York, 1998, pp. 201-217</p>	Analiză de text și dialog tematizat	

<p>b. Rena M. Cotton – Sex Dichotomy Among the American Kalderash Gypsies, in Diane Thong (ed), Gypsies. An Interdisciplinary Reader, Garland Publishing Inc, New York, 1998, pp. 220-232</p> <p>c. Michael Stewart – The Time of the Gypsies/ The Shame of the Body, Westview Press, London, 1997, pp. 204-23</p> <p>Se proiectează și discută fragmente din filmul <i>Across the Tracks</i>, de Michael Stewart</p>		
10. Studiu de caz I: Prezentare a cercetării empirice și a rezultatelor ei (metodologie; date colectate: interviuri, fotografii, filme etc.; analiza datelor)	Discuție metodologică	
11. Studiu de caz II: Prezentare a cercetării empirice și a rezultatelor ei (metodologie; date colectate: interviuri, fotografii, filme etc.; analiza datelor)	Discuție metodologică	
12. Problema sărăciei extreme: Se proiectează și dezbate filmul <i>Wasteland</i> , de Andrei Schwartz	Proiecție de film documentar urmată de analiză de discurs	
13. Mișcări politice ale romilor: strategii și discursuri - Se va discuta pe marginea textului Barany Zoltan – Ethnic Mobilization and the State: the Roma in Eastern Europe, in Ethnic and Racial Studies, #2/1998 și a unei selecții de texte din revista Romathan /Than rromano	Analiză de text și dialog tematizat	
<p>8.3 Bibliografie</p> <p>1. Goffman, E.: 1963, Stigma: Notes on the Management of Spoiled Identity, Penguin Books</p> <p>10. Hills J., J. Le Grand and D. Piachaud (eds): 2002, Understanding Social Exclusion, Oxford, Oxford University Press</p> <p>2. Wilson, W. J.: 1987, The Truly Disadvantaged, Chicago, University of Chicago Press</p> <p>3. Szelenyi, Ivan and Rebecca Emigh (eds): 2000, Poverty, Ethnicity, and Gender in Eastern Europe During the Market Transition, Praeger Publishers</p> <p>4. Achim Viorel : 1998, Țigani în istoria României, Editura Enciclopedică, București</p> <p>5. Stewart, Michael: 1997, The Time of the Gypsies, London, Westview</p> <p>6. Bottero, Wendy: 2005, Stratification: Social division and inequality, London, Routledge</p> <p>9. Barany, Zoltan: 2002, The East European Gypsies, Cambridge, Cambridge University Press</p>		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul va avea un invitat din rândul ONG-urilor Rome și un invitat din parte Institutului pentru studierea problemelor minorităților naționale (ISPMN, Cluj-Napoca).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Insușirea informațiilor predate	Realizarea unui portofoliu individual,	50%

		care presupune colectarea și interpretarea unor date, informații, materiale de presă, momente etnografice etc. (portofoliul va fi evaluat în săptămâna 8 și la finalul cursului)	
10.5 Seminar/laborator	Abilitatea de documentare și participare în cadrul unui proiect de grup	Proiect de grup (care va fi axat pe prezentarea situației romilor într-una dintre țările din Europa Centrală și de Est; se desfășoară în săptămâna 5.	25%
	Implicare în activitățile curente ale seminarului	Prezentare individuală de seminar și participare la dezbaterile din cadrul seminarului.	25%
10.6 Standard minim de performanță: Predarea portofoliului în sesiune; participarea la minim 9 seminarii. Plagiatul va fi sancționat conform reglementărilor universitare, inclusiv prin neacordarea punctajului pentru lucrarea plagiată.			
Notă: Lecturile indicate în bibliografia pentru seminar se pot schimba de-a lungul semestrului. Este responsabilitatea studentului să fie la curent cu toate modificările făcute. Verificați site-ul cursului săptămânal.			

Data completării: 8.09.2023

Semnătura titularului de curs:

Semnătura titularului seminariilor:

Semnătura Directorului Departamentului:

Data avizării în Departament: 18.09.2023